QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 5 ta’ Ottubru 2001

Numru 3

Rikors 447/1990

Roger Ellul Sullivan u Victor Farrugia b]ala diretturi g]an-nom u in rap-pre\entanza ta’ *Fruit & Fish Importers Ltd,* u Andrew Ellul Sullivan b]ala direttur g]an-nom u in rappre\entanza ta’ *Tessons Ltd*

versus

Kontrollur tad-Dwana

Din hija kaw\a mag]mula ta]t id-dispo\izzjonijiet ta’ l-Ordinanza tad-Dwana biex jin]elsu]wejje[maqbuda ta]t nota ta’ qbid ma]ru[a mill-Kontrollur tad-Dwana.

Ir-rikors li bih inbdiet din il-kaw\a ig]id illi s-so`jetajiet rikorrenti kienu da]]lu regolarment f’Malta kunsinna ta’ *frozen potato chips* skond il-li`enza ma]ru[a lilhom. L-intimat Kontrollur tad-Dwana, i\da, b’nota ta’ qbid numru 24/1990 ma]ru[a fid-9 ta’ Marzu 1990, kien qabad dik il-kunsinna minn idejn ir-rikorrenti

billi, kif tg]id l-istess nota ta' qbid, l-o[[etti importati kienu "je``edu d-dikjarazzjoni, … … … ma jidhrux fuq l-*invoice*, l-importazzjoni [tag]hom] hija ristretta, u d-dazju mhux im]allas jew kawtelat", bi ksur ta' l-artt. 18, 60, 61 u 62 ta' l-Ordinanza tad-Dwana [Kap. 37].

B'ittra tas-6 t'April 1990 r-rikorrenti o[[ezzjonaw g]al dan il-qbid. Huma jg]idu li kienu importaw il-merkanzija regolarment, skond il-li`enza li n]ar[itilhom. Jekk meta l-merkanzija nti\net instab li l-kejl ma kienx jaqbel ma' dak dikjarat, dan ma sarx bi]sieb li ja]arbu l-]las tat-taxxa, i\da kien fatt a``identali, u dejjem setg]et tit]allas it-taxxa u l-imposta addizzjonali min]abba fl-u\in \ejjed, u r-rikorrenti dejjem kienu lesti li j]allsu; huma qatt ma kellhom il-]sieb li jiddikjaraw kwantità differenti minn dik importata.

G]alhekk, ig]idu r-rikorrenti, ma kien hemm ebda eva\joni ta' dazju u ma kisru ebda li[i, u l-intimat ma g]amilx sew li \amm il-merkanzija f'idejh u li ma jridx jitlaqha f'idejn ir-rikorrenti.

Ir-rikorrenti g]alhekk qeg]din jitolbu li l-qorti tordna lill-intimat je]les il-merkanzija f'idejn ir-rikorrenti u j]allas l-ispejje\ ta' dawn il-pro`eduri.

L-intimat wie[eb hekk:

Ir-rikorrenti kienu da]]lu f'Malta erbat elef u sitta u tmenin kilo (4,086 Kg) *frozen potato chips*. Din l-importazzjoni ma kinitx skond il-li[i g]ax il-li`enza li kellhom ir-rikorrenti kienet tiswa biss sal-1989: din kienet kondizzjoni imposta mid-Dipartiment ta' l-Agrikoltura u murija fuq il-li`enza stess. Barra minn hekk, il-kwantità importata, meqjusa wkoll importazzjonijiet li kienu saru qabel ta]t l-istess li`enza, kienet aktar minn kemm kienet tippermetti l-li`enza. G]alhekk, il-kunsinna maqbuda kienet idda]]let Malta kontra l-li[i, u n-nota ta' qbid]ar[et sew.

B'dikriet tat-28 ta' {unju 1990 l-qorti kienet]atret lill-Avukat Simon Tortell b]ala perit legali sabiex jirrelata fuq il-ka\. G]addew]afna snin u l-perit legali baqa' ma qediex id-dmirijiet tieg]u, g]alkemm il-qorti kemm-il darba ordnatlu li jirrelata. G]alhekk, fis-16 t'April 1998 il-qorti]assret il-]atra tal-perit u ordnatlu jer[a' jqieg]ed il-pro`ess fir-re[istru. Sa sena wara l-perit kien g]adu ma rritornax il-pro`ess, u kien biss fis-27 t'April 1999 li l-kaw\a setg]et tkompli timxi wara li l-pro`ess in[ieb quddiem il-qorti, g]alkemm fi stat mill-aktar disorganizzat.

Hija din ir-ra[uni g]ala l-kaw\a nqatg]et illum, aktar min g]axar snin wara li nbdiet.

Dwar il-fatti, il-partijiet qeg]din jaqblu illi r-rikorrenti da]]lu f'Malta kwantità ta' *frozen potato chips* li kienet aktar minn kemm setg]u da]]lu ta]t il-li`enza li kellhom, u li kienet ukoll aktar minn kemm ir-rikorrenti kienu iddikjaraw fid-dokumenti ta' importazzjoni. L-intimat Kontrollur tad-Dwana g]alhekk]are[nota ta' qbid biex jaqbad il-kwantità \ejda. Ir-rikorrenti, g]alkemm qeg]din jaqblu li fil-fatt [abu aktar merkanzija minn kemm setg]u skond il-li[i, qeg]din ig]idu li dan sar bi \ball [enwin, u li ma kellhom ebda]sieb li jevadu d-dazju. G]alhekk, waqt li joffru li j]allsu d-dazju fuq il-merkanzija \ejda, qeg]din ig]idu li fil-ka\ tag]hom g]andu jg]odd dak li jg]id l-art. 62(2) ta' l-Ordinanza tad-Dwana.

L-art. 62 ig]id hekk:

> **61.** (1) Jekk fi\-\mien ta' l-e\ami minn uffi`jal tad-dwana xi o[[etti jkunu jinsabu fi kwantità aktar minn, jew differenti minn, dawk li jkunu jidhru fuq il-fattura ta' l-esportatur jew li jkunu dikjarati mill-importatur jew mill-a[ent tieg]u, f'dak il-ka\, minkejja dak kollu li jinsab f'xi disposizzjoni o]ra ta' li[i, dawk l-o[[etti li jinsabu \ejda jew dawk l-o[[etti differenti g]andhom ji[u kkonfiskati u –
>
> (*a*) meta l-valur ta' l-o[[etti li hekk jinsabu fi kwantità akbar jew differenti jkunu ta']ames mitt lira jew aktar, dawk l-o[[etti li jkunu [ew hekk konfiskati g]andhom jitne]]ew b'dak il-mod li l-Ministru responsabbli g]ad-dwana jista' jistabilixxi; u
>
> (*b*) meta l-valur ta' l-o[[etti li hekk jinsabu fi kwantità akbar jew differenti jkun ta' inqas minn]ames mitt lira, dawk l-o[[etti li jkunu [ew hekk konfiskati g]andhom jitne]]ew hekk kif il-Kontrullur tad-Dwana jista' jistabilixxi.

Dik il-konfiska tkun bla]sara g]al kull azzjoni li tista' tittie]ed kontra l-importatur jew l-a[ent tieg]u, jew kontra t-tnejn, skond xi disposizzjoni o]ra tal-li[i.

(2) Id-disposizzjonijiet tas-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu ma g]andhomx ig]oddu meta l-awtorità kompetenti tkun sodisfatta li d-diskrepanza tkun [rat min]abba fi \ball [enwin.

(3) G]all-finijiet tas-subartikolu (2) ta' dan l-artikolu "awtorità kompetenti" tfisser, meta l-valur ta' l-o[[etti li jinsabu fi kwantità akbar jew differenti minn dak li jidher fuq il-fattura ta' l-esportatur jew li ji[i dikjarat mill-importatur jew mill-a[ent tieg]u:

(a) ikun ta']ames mitt lira jew iktar, il-Ministru responsabbli g]ad-dwana;

(b) ikun anqas minn]ames mitt lira, il-Kontrullur tad- Dwana.

Fil-ka\ tallum l-awtorità ma kinitx "sodisfatta li d-diskrepanza … … … [rat min]abba fi \ball [enwin", u l-qorti taqbel li din il-konklu\joni kienet wa]da mhux biss ra[onevoli i\da sa]ansitra inevitabbli meta tqis li l-kwantità \ejda kienet ta' elf erba' mija u sitta u tletin kilo (1,436 Kg)!

Ir-rikorrenti qeg]din ig]idu wkoll illi, ladarba fil-*container* li fih in[arret il-merkanzija, kien hemm ukoll *frozen potato chips* ta' importaturi o]ra, seta' jkun li l-merkanzija \ejda kienet ta' l-importaturi l-o]ra, u mhux tar-rikorrenti. Dan l-argument, i\da, jwaqqa' l-ba\i kollha ta' l-azzjoni tar-rikorrenti: jekk il-kwantità \ejda kienet ta' importaturi o]ra, mhux tar-rikorrenti, mela ma g]andhomx interess [uridiku biex imexxu b'dawn il-pro`eduri; jekk ig]idu li g]andhom interess li jitolbu l-merkanzija maqbuda tin]eles favur tag]hom, mela qeg]din jammettu wkoll li l-merkanzija \ejda hija tag]hom.

Barra minn hekk, li kieku t]alliet tid]ol il-merkanzija \ejda, ukoll jekk jit]allas id-dazju fuqha, tkun idda]]let merkanzija aktar minn kemm tippermetti l-li`enza. Ir-rikorrenti qeg]din ig]idu illi d-Dipartiment tal-Kummer` kien ta l-kunsens tieg]u g]all-importazzjoni, u g]alhekk il-kondizzjoni tal-li`enza t]arset. Il-kunsens i\da kien g]all-importazzjoni tal-kwantità dikjarata, u mhux ukoll g]al dik \ejda. B'ebda mod ma jista' jing]ad illi kien ing]ata l-kunsens g]all-importazzjoni ta' kwantità aktar minn kemm kien muri fuq l-*entry form*.

Dan l-argument tar-rikorrenti huwa g]alhekk ovvjament]a\in.

Fil-fehma tal-qorti, g]ar-ra[unijiet mi[juba fuq, lir-rikorrenti ma se]]ilhomx li juru li n-nota ta’ qbid in]ar[et]a\in jew li ma tiswiex; il-qorti g]alhekk ti`]ad it-talbiet tar-rikorrenti u tikkundannahom i]allsu l-ispejje\ [udizzjarji kollha.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.